

Kúria
í t é l e t e

Az ügy száma: Bfv.I.1065/2022/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Domonyai Alexa a tanács elnöke
Dr. Kardos Andrea előadó bíró
Dr. Gimesi Ágnes bíró
Dr. Tuba István Krisztián bíró
Dr. Schmidt Péter bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2023. január 31.
Az ügy tárgya: csalás büntette és más bűncselekmények
Terhelt(ek): terhelt2 és társai (Terhelt1 V. rendű terhelt)

Elsőfok: Budai Központi Kerületi Bíróság 8.B.1979/2017/262. számú ítélet, tárgyalás, 2022. március 25. (jogerő: 2022. március 29.)

Másodfok: -

Az indítvány előterjesztője: Fővárosi Főügyészség

Az indítvány iránya: Terhelt1 V. rendű terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmények miatt terhelt2 és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Fővárosi Főügyészség által Terhelt1 V. rendű terhelt terhére előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Budai Központi Kerületi Bíróság 8.B.1979/2017/262. számú ítéletét megváltoztatja, és

a Terhelt1 V. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 1 (egy) évre felemeli,

egyebekben a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2022. március 25. napján kihirdetett 8.B.1979/2017/262. számú ítéletével Terhelt1 V. rendű terheltet bűnösnek mondta ki csalás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont és (4) bekezdés b) pont], folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont és (5) bekezdés b) pont], 3 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §) és 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért az V. rendű terheltet halmazati büntetésül tíz hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását két év próbaidőre felfüggesztette. A végrehajtás elrendelése esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról. Az V. rendű terheltet előzetes mentesítésben részesítette. Döntött a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az elsőfokú ítélet – fellebbezés hiányában – az V. rendű terhelt tekintetében 2022. március 29. napján emelkedett jogerőre.

[3] **II.** 1. A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Fővárosi Főügyész BF.4012/2022/1. számon a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott okból, a Be. 651. § (1) bekezdésében írtak szerint, a terhelt terhére felülvizsgálati indítványt terjesztett elő.

[4] Az indítvány indokolása kifejtette, hogy a Terhelt1 V. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmények közül a folytatólagosan és üzletszerűen elkövetett, jelentős kárt okozó csalás büntette a legsúlyosabb, mely két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, így a halmazati büntetési tételkeret két évtől tizenkét évig terjed. Ebből eredően két évnél enyhébb büntetés kiszabására csak a Btk. 82. § (2) bekezdésének c) pontja alapján kerülhetett sor, míg a Btk. 82. § (4) bekezdése további enyhítésre nem adott lehetőséget.

[5] Erre tekintettel indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (2) bekezdésének b) pontja alapján a Budai Központi Kerületi Bíróság 8.B.1979/2017/262. számú ítéletének büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezését Terhelt1 V. rendű vádlott vonatkozásában változtassa meg, és a szabadságvesztés tartamát 1 évre felemelve hozzon törvénynek megfelelő határozatot.

[6] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1047/2022/3. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt változatlan tartalommal fenntartotta.

[7] Utalt arra is, hogy a jogerős ítéletben megállapított bűncselekmények minősítése helyes, így az V. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartama törvénysértő, mivel nem éri el a Btk. 82. § (2) bekezdés c) pontja szerinti legkevesebb egyévi szabadságvesztést.

[8] 3. Az V. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítványra tett észrevételében kifejtette, hogy a büntetés felemelése aránytalanul súlyos az idős korú, több infarktuson átesett, szívűtét alatt álló V. rendű terhelttel szemben.

[9] **III.** A felülvizsgálati indítvány alapos.

[10] 1. A Be. 660. § (1) bekezdése értelmében a Kúria a felülvizsgálati indítványt tanácsülésen bírálja el.

[11] E főszabály alóli kivételként a Kúria nyilvános ülésen határoz a felülvizsgálati indítványról, ha a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozza [Be. 660. § (2) bekezdés a) pont].

[12] Mivel sem a terhelt, sem a védő nem indítványozta nyilvános ülés kitűzését, a Kúria a felülvizsgálati indítványt tanácsülésen bírálta el.

[13] Az iratokból megállapítható, hogy a kerületi bíróság a jogerős ügydöntő határozatot 2022. március 25. napján a kihirdetéssel közölte az ügyészséggel, amelyhez képest a Fővárosi Főügyészség 2022. augusztus 16. napján, a Be. 652. § (3) bekezdésében meghatározott határidőn belül joghatályosan nyújtotta be a terhelt terhére szóló felülvizsgálati indítványt.

[14] 2. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, mely a Be. 648. §-a alapján a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen terjeszthető elő. A törvény által tételesen megjelölt okok közül a büntető anyagi jogi szabálysértéseket a Be. 649. § (1) bekezdése, míg az eljárási szabálysértéseket e törvényhely (2) bekezdése határozza meg.

[15] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpontja alapján a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a Btk. más szabályainak megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[16] A kiszabott büntetés törvényessége kérdésében csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik (BH 2012.239.).

[17] Törvénysértő büntetés címén felülvizsgálati ok az olyan anyagi jogi szabály megszegése, amely alkalmazását a büntetés meghatározása esetében a törvény az ítélembíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétése miatt az egyszerűsített felülvizsgálat (Be. XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem illeszkedik a törvénybe, ilyen büntetést – illetve ilyen formában joghátrányt – a törvény nem ismer, nem tesz lehetővé (BH 2020.9.)

[18] Ilyen anyagi jogszabálysértést jelent, ha a bíróság a szabadságvesztés büntetést nem az adott büntetési nem kiszabására vonatkozó rendelkezések szerint szabja ki, és a tartamát olyan mértékben választja meg, amelyre a törvény nem biztosít lehetőséget.

[19] A Kúria megállapította, hogy a jogerős ítéletben rögzített és a felülvizsgálat során kötelezően irányadó tényállás alapján a Terhelt1 V. rendű terhelt által elkövetett bűncselekmények jogi minősítése – a Btk. 2. § (2) bekezdésére is figyelemmel – törvényes. Ebből következően a büntetés felülvizsgálatára csak akkor nyílik törvényes lehetőség, ha az adott nemű és/vagy mértékű büntetés a terhelttel szemben a büntető anyagi jog szabályai szerint nem lett volna kiszabható.

[20] Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy nem tekinthető önmagában törvénysértőnek az olyan büntetés, ami az ügyben a terhelttel szemben az adott bűncselekmény miatt – akár az enyhítő szakasz alkalmazásával – kiszabható. Ezért az ilyen büntetés súlyosítására felülvizsgálati eljárásban akkor sem kerülhet sor, ha a téves minősítést a másodfokú bíróság észlelte és korrigálta, a büntetés tartamát azonban a súlyosítási tilalom folytán nem növelhette. Az enyhítő szakasz alkalmazásának indokoltsága nem felülvizsgálati ok (BH 2021.303.).

[21] Az V. rendű terhelt terhére rótt legsúlyosabb bűncselekménynek, a folytatólagosan elkövetett csalás büntetvének [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont és (5) bekezdés b) pont] büntetési tétele két évtől nyolc évig terjed, így a Btk. 81. § (1) – (3)

bekezdése szerinti halmazati szabályokra figyelemmel az V. rendű terhelttel szemben két évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés szabható ki.

[22] A Btk. 82. § (1) bekezdése szerint a büntetési tételnél enyhébb büntetés szabható ki, ha annak legkisebb mértéke a büntetés kiszabásának elveire figyelemmel túl szigorú lenne; e törvényhely (2) bekezdés c) pontja szerint, amennyiben a büntetési tétel alsó határa kétévi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb egyévi tartamú szabadságvesztést lehet kiszabni.

[23] Kétségtelen, hogy az V. rendű terhelttel szemben kiszabott tíz hónapi szabadságvesztés tartama az irányadó büntetési tétel alsó határát nem éri el és ilyen tartamú szabadságvesztés az enyhítő szakasz alkalmazásával sem szabható ki.

[24] Ekként e büntetés tartamát tekintve a Btk. mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik.

[25] A törvénysértő tartamban kiszabott szabadságvesztés a törvény által lehetővé tett legrövidebb tartamra történő felemeléssel tehető törvényessé, mely jelen esetben egyévi szabadságvesztésnek felel meg.

[26] A védő észrevételében írtakkal kapcsolatban a Kúria a teljesség érdekében megjegyzi, hogy jelen esetben a Kúria a törvénysértést küszöbölte ki, melynek során a büntetéskiszabási körülmények (újra)értékelésére, a védő által felhozott enyhítő körülmények figyelembevételére nincs lehetőség.

[27] A Kúria hivatalból elvégzett vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] során felülvizsgálatot megalapozó további feltétlen eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] nem észlelt.

[28] IV. A kifejtettek alapján a Kúria a felülvizsgálati indítványt alaposnak találta és a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen, a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatta és maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot. Az V. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát egy évre felemelte, egyebekben pedig a jogerős ítéletet a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[29] A Kúria – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdése és a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés alapján – öttagú tanácsban járt el.

[30] V. Az ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[31] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdés első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. január 31.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró